

Úlohy Anthroposofické společnosti

Sergej O. Prokofjev

Shora uvedená slova Rudolfa Steinera obsahující poukaz na práci lidí s novými skupinovými dušemi, která povede k dosažení postupné spiritualizace celé planety Země, jsou téměř doslovným opakováním odstavce na konci *Tajné vědy*, kde se popisuje, jak mohou být lidmi dosaženy cíle zemského vývoje jen prostřednictvím mystéria Golgoty. Proto může být člověku zjevný tento cíl nebo „nejvyšší ideál“ z moderního „poznání Grálu“ jako středu nových křesťanských mystérií.

V *Tajné vědě* formuluje Rudolf Steiner tento ideál následujícími slovy: „Vidíme, že z»poznání Grálu« vyvstává nejvyšší pro lidi myslitelný ideál lidského vývoje: produchovní, kterého člověk dosáhne vlastní prací.“ (CA 13, s. 413.) A potom pokračuje: „Neboť toto produchovní se objeví nakonec jako výsledek harmonie, kterou člověk vytvoří v pátém a šestém období současného vývoje mezi dosaženými silami rozumu a citu a poznatky nadmyslových světů.“ (Na jiném místě GA 13.) Z těchto slov plyne, že od naší doby jde o to, abychom vytvořili vnitřní harmonii mezi silami rozumu a citu a nadmyslovým poznáním, to jest mezi silami duše rozumu a myslí na jedné straně a na druhé straně silami duše vědomé, která dospěje z vlastní síly k poznatkům duchového světa, když se pozdvihne na stupeň duše imaginativní.

Jak jsme viděli výše, byl základ pro takovou harmonii vložen Michaelem v jeho nadmyslové škole do duší oněch lidí, kteří v důsledku své karmy byli shledáni hodnými, aby se potom na Zemi stali anthroposofy. Tím, že byly vyzdvíženy obsahy starých mystérií z duše rozumu a myslí k duši vědomé (samozřejmě v jejich spirituálním obsahu, poněvadž se přece jedná o procesy ve vysoké sluneční sféře), vštípil Michael do duší budoucích anthroposofů touhu po „nejvyšším ideálu lidského vývoje“, což potom vedlo tyto duše k anthroposofii.

Z těchto slov také plyne, že základ pro tento vývoj musí být vložen do lidstva během nynější páté a následující šesté kulturní epochy. A na prahu mezi oběma epochami musí být s konečnou platností řešen problém vyšší syntézy mezi individualitou a sociálními snahami. To je možné jen prostřednictvím vyrovnaní karmy mezi jednotlivými lidmi. Také pro splnění této úlohy způsobem odpovídajícím duchu času dal Rudolf Steiner základní impulzy při Vánočním sjezdu a potom zvláště v jejich pokračování - v přednáškách o karmě, nakolik uskutečnění této úlohy znamená podstatnou část nových křesťanských mystérií.

K dosažení tohoto cíle musí lidstvo vyvinout dva druhy schopností. Během zbývajících částí páté poatlantské epochy musí každý člověk získat schopnost prožít obrazně druhého člověka, což vede k vnímání věčného jádra jeho vnitřní podstaty. (Viz GA 185, 26. 10. 1918.) Bez takového imaginativního vnímání by totiž nemohla být splněna úloha spočívající v uvedení karmy mezi individuálními lidmi do pořádku. Řešení druhého problému zabere nejen zbývajících část páté poatlantské epochy, ale také významnou část šesté epochy. Problém spočívá v nutnosti vstoupit do vědomého vztahu s bytostmi třetí hierarchie, anděly, archanděly a archai (GA 185). A k tomu, aby spojení s nimi se mohla vyvíjet s nutným ohledem na lidskou svobodu, je třeba se obrátit na začátku právě k oněm duchům všech tří

kategorií třetí hierarchie, kteří předtím byli připravováni pro tuto úlohu v nadsmyslové Michaelově škole.

V tomto smyslu může naplnit srdce každého anthroposofa pravým nadšením a pravou spirituální radostí už sama myšlenka, že v Michaelově škole prodělala skupina lidských duší pod přímým Michaelovým vedením „naučný kurs“ *spolu* s vyvolenými duchy všech tří kategorií bytostí třetí hierarchie.

Vědění o tom, že celá řada andělů, archandělů a dokonce archai čeká v duchovém světě na svobodnou spolupráci s lidmi, skupina bytostí, které - jako my - jsou hluboce svázány s nebeským proudem Michaelovým a které pro nás proto nejsou cizími nebo neznámými bytostmi, ale duchy vyšších hierarchií, s nimiž jsme už dlouho spojeni skrze nebeskou, michaelskou karmu. Toto vědomí nás může totiž naplnit oněmi duchovními silami, které potřebujeme, máme-li být ve svobodě schopni dále utvářet tuto karmu už na Zemi, a tím uskutečňovat zamýšlený esoterní cíl Anthroposofické společnosti. Jenom jedno je nutné k naplnění tohoto cíle: musíme se umět rozpomínat na své spirituální úlohy, které jsme si uvědomovali v Michaelově škole, když jsme pozorovali všezahrnující bouři, kterou vyvolaly vyšší hierarchie k dosažení proměny podstaty člověka, a která potom byla ponořena v kosmickém imaginativním kultu do hlubin našeho chtění.

Jinými slovy, jen vnitřní vztah anthroposofů k jejich michaelské sluneční karmě jim může dát schopnost postupně se vyvíjet v důstojné reprezentanty nových mystérií založených Rudolfem Steinerem při Vánočním sjezdu.

Po popsání dvou stupňů, které vedou vývoj Země k jejímu nejvyššímu cíli, k její spiritualizaci - tedy po vědomé práci lidí na jejich karmě a po spolupráci s bytostmi třetí hierarchie - bude v budoucnu následovat třetí stupeň. Ten bude sestávat z pozvolného osvobození přírodních říší. Bude to proces, který nastane v šesté kulturní epoše a bude pokračovat v sedmé. Bude ovšem ukončen až v následující velké šesté periodě. Následující slova apoštola Pavla v listu Římanům (8, 22) se vztahují prorocky k této daleké budoucnosti: „Víme přece, že všechno tvorstvo až podnes společně sténá a pracuje k porodu.“ (Řím 8, 22) „Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti - ne vlastní vinou, nýbrž tím, kdo je marnosti vydal. Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví a zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích.“ (Řím 8, 19-21)

Všechny přírodní říše (které dříve poklesly o jeden stupeň pod stupeň člověka, aby se člověk mohl pozvednout a dosáhnout cíle svého vývoje) budou touto cestou v daleké budoucnosti díky lidské vědomé spolupráci s duchy třetí hierarchie také přijaty do sféry lidské svobody. V moderní iniciaci upozorňuje velký strážce prahu člověka na tento stupeň: „Až dosud jsi jen sebe sama osvobodil. Nyní můžeš jako osvoboditel spolu osvobodit všechny své druhy ve smyslovém světě. Až dosud jsi usiloval jako jednotlivec. Nyní se začleň do celku, abys nepřinesl do nadsmyslového světa jen sebe, ale také všechno ostatní, co je ve smyslovém světě.“ (GA 10, kap. „Život a smrt...“) V tomto procesu budou hrát zvláštní roli také oni elementární duchové, kteří prošli školením v Michaelově škole spolu s lidmi a vyvolenými bytostmi třetí hierarchie.

Začátek společné činnosti bohů a lidí znamená pozvolný vzestup lidí do stavu „synů Božích“, tj. do úplnosti hierarchického celku na

šeho kosmu. Tak bude následovat po začátku této společné' činnosti bohů a lidí osvobození všeho stvoření skrze člověka.

Celý popsaný proces končí s posledním čtvrtým stupněm, až bude dosaženo zduchovnění celé Země. Potom nastoupí poslední platný konec současného eonu Země. Sám Kristus, jako nový duch Země a vůdce jejího celého vývoje, bude hrát v tomto procesu ústřední roli.

Vylíčené čtyři stupně lze shrnout následovně:

1. Práce lidí na jejich společné (nové) karmě.
2. Spolupráce s bytostmi třetí hierarchie (s novými skupinovými dušemi).
3. Osvobození přírodních říší člověkem.
4. Zduchovnění Země na konci eonu Země.

To vše odpovídá obsahu meditace Základního kamene. K tomu musíme vzít jen její čtyři části v obráceném pořadí. Potom bude její závěr, čtvrtá část, označovat společnou práci lidí na jejich karmě v duchu Krista jako jejího nového pána.

Aby k dobrému vedlo,
co my ze srdcí
založit, co z hlav
k cíli vésti chceme.

Díváme-li se na řádek „Aby k dobrému vedlo...“ viděno ve světle předchozího poukazu na působení „Kristus - Slunce“, který tento řádek předchází, potom ukazuje řádek „Aby k dobrému vedlo...“, na společnou práci lidí na poli karmy, jejíž plody jsou schopné stupňovat síly dobra v celém zemském vývoji.

Potom, co člověk dosáhl stupeň svobody ve svém já, se ve třetí části meditace Základního kamene mluví o jeho vědomém spojení se „světlem bytostné podstaty světů“ „božských cílů“, které jsou lidem seslány bytostmi třetí hierarchie jako cíle pro individuální vývoj člověka (andělé), vývoj národů (archandělé) a vývoj lidstva (archai).

Tam, kde věčnými božskými cíli
je světlo bytostné podstaty světů
darováno
tvému vlastnímu já k svobodné činnosti vůle.

Taková vědomá a svobodná spolupráce s bytostmi třetí hierarchie odpovídá druhému stupni popsaného vývoje.

Po tom, co člověk dosáhl stupně svobodného „synovství Božího“, aby se stal osvoboditelem přírody, dívá se příroda na člověka plna naděje. Ve druhé části meditace může potom být dosaženo postupného osvobození celé nás obklopující přírody prostřednictvím sjednocení lidského já s „činy vytvářejícími vývoj světa“, ve kterých žije Kristovo „jáství všehomíra“ od doby mystéria Golgoty.

Tam, kde vzdouvající se vlny činů
vytvářejících vývoj světa
sjednocují
tvé vlastní já
s jástvím všehomíra.

První část meditace nakonec člověku poukazuje na to, jak individuální lidské já proniknuté Kristovým impulzem v důsledku svého vědomého výstupu do sféry nejvyšší „jsoucnosti tvůrce světů“ bude v budoucnosti schopné vlastním úsilím produkovat celou planetu Zemi.

Na procesu zduchovnění přírody se budou podílet vedle člověka také duchové druhé hierarchie, a při konečném zduchovnění Země také duchové první hierarchie. Spolupráce s posledně uvedenými bude uskutečněna zprostředkováním bytostí třetí hierarchie, jak bylo popsáno výše.

Tam, kde ve vševládne
jsoucnosti tvůrce světů
se k jsoucnosti rodí
tvé vlastní já
v jáství Božím.

Výchozím bodem pro celý popsaný děj vývoje je práce lidí na přetváření jejich vlastní karmy. Neboť až začnou tuto práci, položí základ pro celý budoucí vývoj Země, to jest také pro tři následující stupně jejího zduchovnění. Tím, že člověk přijme do svého já „světlo bytostné podstaty světů“ „božských cílů“ třetí hierarchie, stane se vědomým spolupracovníkem bohů. Sjednocením svého já s Kristovým „jástvím všehomíra“ najde síly k osvobození přírodních říší, které ho obklopují. A tím, že pronikne své já silami „Božího já“ „tvůrce světů“, uvede zduchovnění celé planety Země. A na této celé cestě budou při něm stát pomáhající bytosti třetí hierarchie: andělé při porozumění „božským cílům“ a při přijetí „světla světů“ do vlastního nitra; archandělé při proměnění přírodních říší; a archai při zduchovnění Země.

Jen při spolupráci s hierarchiemi, počínaje u nejbližší stojící třetí hierarchie a uvnitř ní zvláště s oněmi duchy, kteří prošli spolu s lidmi školou Michaelovou, otevře se člověku možnost začít s procesem univerzálního zduchovnění, to jest nejen sebe, ale také přírody (stvoření), a možnost proniknout celou Zemi silami ducha, který vstoupil do zemského vývoje díky zmrtvýchvstání Krista v mystériu Golgoty.

Dnes se obrací na člověka elementární duchové, kteří prošli školou Michaelovou, se zvoláním: „Lidé necht' to slyší!“ Volají člověka k tomu, aby se probudil pomocí moderní duchovní vědy do sféry „světových myšlenek ducha“, to jest do sféry Michaelovy, ducha naší doby, a tím i vedoucího reprezentanta impulzů Ducha svátého mezi lidmi. Neboť na tomto novém a svobodném vztahu k duchu naší doby a jemu sloužícím bytostem třetí hierarchie závisí vpravdě nejen pozemský osud Všeobecné anthroposofické společnosti, ale celá budoucnost lidstva.

Ve světových myšlenkách Ducha procítá duše.
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.